

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว ตั้งใจฟังธรรมเนาะ เพราะที่โยมมากันก็มาเพราะเหตุนี้ มาฟังธรรมไป มาเติม มาชำระใจ มาให้จิตใจมีกำลัง จิตใจของเราไม่มีใครดูแลรักษามัน things ที่อยู่กลางหัวใจ เห็นไหม ในครอบครัวของเรา ชาติตระกูลของเรา ครอบครัวของเรา เราอยากจะทำให้ทุกคนมีความสุข อยากจะให้ทุกคนสมความปรารถนา แล้วมันสมความปรารถนาไหม มันไม่สมความปรารถนา เพราะในหัวใจของเขา เขามีโปรแกรมของเขา

โปรแกรมของเขานะ คุณเฝ้าดูมด เวลาของมันขยันหมั่นเพียรมากมดนี้ มดนี้เวลามันโดนโปรแกรมมาให้มันทำงานอย่างนั้น มันจะขยันหมั่นเพียรของมันนะ แต่เวลามันรุกรานไปวางรังอื่นมันไปยึดครองเขาหมดเลย มันจะทำลายกันไง มดมันจะทำลายกันเพราะอะไร เพราะโปรแกรมของมัน หน้าที่ของมันทำอย่างนั้น

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ว่าเวลาขยันหมั่นเพียรต้องขยันหมั่นเพียรแบบมด มดมันขยันหมั่นเพียรของมันมาก เห็นไหม แต่ธรรมชาติของมันเป็นแบบนี้ไง แต่คนของเรา คนของเราเรามีสติปัญญา เรามีสติปัญญา เราศึกษาวงจรชีวิตของมัน เราสามารถทำลายมันได้ เราสามารถป้องกันได้ เราสามารถผสมพันธุ์ได้ เราสามารถแก้ไขสิ่งใดได้ เพราะอะไร เพราะเรามีปัญญาของเราไง เพราะเรามีปัญญาของเรา เราเป็นมนุษย์ไง

มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ มันเป็นสัตว์เดรัจฉาน สิ่งที่เป็นสัตว์เดรัจฉานแต่มันโดนโปรแกรมมาอย่างนั้น แต่เราเห็นความขยันหมั่นเพียรของมัน เราชื่นชม เราชื่นชมความขยันหมั่นเพียร ความอดทนของมัน แต่โปรแกรมของมันมันแค่นั้นเอง แค่นั้นเอง เวลามันทำลายเขาๆ คนเรามันต้องมีสติ มีปัญญา ถ้ามีสติปัญญามันจะเข้าใจใจ สิ่งที่เราเข้าใจ ในครอบครัวของเรา เราต้องการให้ทุกคนมีความสุขเหมือนเรา ทุกคนสมความปรารถนาของเขา แต่ความปรารถนาของคนมันปรารถนาสูงต่ำแตกต่างกันไป

คนเราจิตนิสัยของคนไม่เหมือนกัน ความคิดของคนก็แตกต่างกัน เห็นใหม่ ว่ามันเป็นสิทธิ์ใจ มันเป็นสิทธิ์ของเขาที่เขาจะคิดอย่างนั้น มันเป็นสิทธิ์ของเขา มันเป็นสิทธิ์ของเขาเพราะเราจะไปให้ทุกคนคิดเหมือนเรามันเป็นไปได้ มันเป็นไปได้ไม่ได้เพราะอะไร นี่ไงมันจะเข้าเรื่องเวรเรื่องกรรมแล้ว ถ้าเรื่องเวรเรื่องกรรมเขาก็สร้างของเขามา คนที่สร้างสมมาไง ย้ำคิดย้ำทำมาเป็นจิตเป็นนิสัย

คนที่เป็นจิตนิสัยมันก็นิสัยของเขา เขาคิดของเขาอย่างนั้น นิสัยอย่างเรา นิสัยอย่างเราถ้าเรามีสติ มีปัญญาของเรา เราเสียสละของเรา เราทำคุณงามความดีของเรา ทำคุณงามความดีก็เพื่อตัวเราเองนี่แหละ เราไม่ทำเพื่อใครเลย เราเสียสละไปมากน้อยขนาดไหนก็แล้วแต่มันจะเกิดอำนาจวาสนาบารมี บารมีมันเกิดเพราะการเสียสละ เกิดจากน้ำใจ เพราะเรามีน้ำใจทุกคนถึงเห็นว่าคนมีน้ำใจ กลิ่นของศีล กลิ่นของธรรมหอมทวนลม ใจ

นี่เราทำเพื่อตัวเรานี่แหละ แต่เวลาเราทำมันทำไม่ได้ ก็เลสมันเป็นของเรา มันยึดไว้มันไม่ยอมเสียสละ มันทำไม่ได้ มันทำไม่ได้ แต่ถ้าคนเขามีสติปัญญาเขาทำได้ เขาเห็นประโยชน์ว่าเป็นของเราใจ เราทำเพื่อเรานี่แหละ ถ้าทำเพื่อเราก็ทำเพื่อสังคม ถ้าสังคมสงบร่มเย็น สิ่งที่ว่าเวลาเขายึดครองกันเราต้องสู้ภัย เราต้องอพยพหนี

ดูทางโลกเขา นี่เขามีความทุกข์ ความยากไปทั้งนั้นแหละ ความทุกข์ ความยากของเขาคุณสิมันเป็นกระแสโลก เวลาโลกของเราเวลาเจริญรุ่งเรืองขึ้นมา สังคมก็มีความร่มเย็นเป็นสุขทั้งนั้นแหละ เวลาเศรษฐกิจมันดี โลกนี้เจริญ โอ้โฮ โลกมีแต่ความชื่นใจ เวลาเศรษฐกิจมันทรุด เวลาเศรษฐกิจมันทรุด เห็นใหม่ มันมีภัยธรรมชาติมา ทุกคนไม่มีจะอยู่ ไม่มีจะกิน คนที่ไม่มีอยู่ ไม่มีกิน เวลาสัตว์เวลามันทำลายกัน มันทำลายกันมันยึดครอง มดมันทำลายรวงรังอื่น

ไอนี้ก็เหมือนกัน เราไปยึดครองประเทศของเขา แต่เรายึดครองคนไม่ได้ คนมันมีสติ มีปัญญามันอพยพย้ายถิ่น อพยพย้ายถิ่นไปมันเดือดร้อนกันไปหมด มันเดือดร้อนกันไปหมด ถ้าเรามีน้ำใจต่อกัน เรามีปัญญารักษากัน เราไม่ไปทำลายเขา เราไม่ไปทำลายบ้านเรือนของเขา บ้านเรือนของเขาเราไม่ทำลายเขา แต่มันเกิดภัยพิบัติขึ้นมา มันเกิดภัยแล้ง เกิดสิ่งที่เขาทำเกษตรกรรมไม่ได้ เขาไม่มีอยู่มีกิน นี่มันบีบคั้นเขา มันบีบคั้นเขา

พอบีบคั้นเขา เห็นใหม่ เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเราเกิดในประเทศอันสมควร เกิดที่ไหน เกิดจากพ่อจากแม่ เกิดจากครอบครัวที่ดี เกิดจากพ่อแม่ที่ดี เกิดใน

ตระกูลที่ดี นี่เราเกิดในประเทศอันสมควร ประเทศคือเกิดจากพ่อจากแม่ แล้วเราเกิดอยู่ในชนชาติใด อยู่ในสถานที่ใด ประเทศ เห็นไหม เวลาเมืองไทยเราเขาบอกว่าในน้ำมีปลา ในนามีข้าว เขาบอกในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ไปที่ไหนในน้ำมันมีแต่ปลา ในนามีแต่ข้าว แต่เพราะเราใช้ทรัพยากรกันฟุ่มเฟือยเกินไป เราใช้ต่างๆ เกินไป นี่เราก็ต้องกลับมาพัฒนามัน

คำว่าพัฒนามัน นี่มันกระแสนิยม กระแสนิยมถ้าสิ่งใดมันบีบคั้นหัวใจของเรา เห็นไหม สิ่งใดบีบคั้นหัวใจของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ว่าสรรพสิ่งในโลกนี้มันเป็นอนิจจัง มันมีเจริญขึ้นแล้วมันก็มียุบยอบลง แล้วยุบยอบลงมันก็มีเจริญขึ้น มันไม่อยู่ของมันอย่างนี้หรอก ถ้าไม่อยู่อย่างนี้ นี่ตอนนี่ที่ใครทุกข์ ใครยากเรามีน้ำใจต่อกัน เวลามันเจริญขึ้นมาเราจะมีน้ำใจต่อกัน เราจะเป็นหมู่คณะกัน เวลาทุกข์ เวลายากขึ้นมาไม่มีใครดูแลใคร ปล่อยให้ละเลย เวลาเขามีความสุขแล้วมันจะช่วยเหลือๆ

เขาจะช่วยเหลือกันตอนทุกข์ ตอนยากนี้ เวลาเราทุกข์ เรายากช่วยเหลือกันตอนนี่ นี่เราจะเห็นน้ำใจของกันต่อเมื่อตอนทุกข์ ตอนยาก ตอนที่เรามี เวลาเรามีเงิน มีทองเพื่อนฝูงเยอะเยอะไป เวลาเราตกทุกข์ได้ยากเพื่อนฝูงไม่มีสักคนหนึ่ง ใช้อย่างนี้มันอยู่ที่วาสนาของเรา เราสร้างมาอย่างไรมันเป็นอย่างนั้น อย่าไปน้อยเนื้อต่ำใจ

นี่ถ้ามีธรรมเป็นที่พึ่ง มีธรรมเป็นที่พึ่ง มีธรรมระดับสติปัญญาของเรา เราเข้าใจอย่างนี้ได้ ถ้าเข้าใจอย่างนี้ได้ เวลาถ้าเรากลับมาฟื้นฟูอีกทีหนึ่ง ถ้าเพื่อนฝูงจะมาขอช่วยเหลือกิจการเรา เวลาเราตกทุกข์ได้ยากไม่มีใครมองเราเลย เวลาฟื้นฟูขึ้นมาแล้ว ถ้าใครจะมาขอความช่วยเหลือเราเราให้ ถึงเขาไม่ช่วยเหลือเราเราก็จะให้ เราจะให้เพราะอะไร เพราะเวลาเราตกทุกข์ได้ยากเรารู้ว่าความทุกข์มันเป็นอย่างไร ถ้าเรารู้ว่าความทุกข์เป็นอย่างไรเราจัดการความทุกข์ต่อเขา เราได้อำนาจวาสนาบารมี เห็นไหม

นี่ถ้าอำนาจวาสนาบารมีเกิดมาจากตรงนี้ เกิดมาจากน้ำใจของเราที่เราทำได้ไหม มันทำไม่ได้เพราะอะไร ทำไม่ได้เพราะกิเลสไง กิเลสมันเห็นแก่ตัวไง เวลาเราตกทุกข์ได้ยากไม่มีใครมองหน้าเราเลย เวลาเราเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาทำไมใครจะมาพึ่งพาอาศัยเรา แต่พึ่งพาอาศัยเราเราก็ให้พึ่งพาอาศัยด้วยความเป็นธรรม เป็นธรรมหมายความว่ามันเป็นข้อเท็จจริง เราช่วยของเราตามข้อเท็จจริง ไม่ใช่ทำให้เขามาปกถลอก ให้เขามา

มิตรเทียม คนเทียมมิตร มิตรแท้ มิตรแท้เราตกทุกข์ได้ยากเขาจะแก้ไข เขาจะช่วยเหลือ เจือจานเรา มิตรเทียมไง มิตรเทียมถึงเวลาแล้ว เวลาเราเฟื่องฟูเขาก็มีมิตรมากมายมหาศาล เวลาเราเศรษฐกิจไม่ดี ไม่มีใครมาคบหาเลย ใอนั้นเป็นความคิดของเขา เป็นน้ำใจของเขา แต่เพียงแต่ ว่าเราต้องมีสติ มีปัญญาเข้าใจได้ไง มิตรแท้ มิตรเทียม มิตรแท้ของเราเราทุ่มเทเต็มที่เลย ถ้ามิตรเทียม มิตรเทียมเราก็ดูแลเขา เราผ่อนปรนให้เขา เพื่ออะไร นี่มันต้องมีสติปัญญาไง ไม่ใช่เวลา เสียดสละ เสียดสละโดยไม่มีสติไม่มีปัญญาทำสิ่งใด อย่างนี้เอาตัวไม่รอด

ถ้าเอาตัวรอด เพราะว่า การเอาตัวรอด เห็นใหม่ คนเรานะถ้าดีทางโลก ทางโลกคนที่ ขยันหมั่นเพียร คนที่รับผิดชอบนะ เวลาจะมาประพฤติปฏิบัติ คนคินะ หัวใจที่ดีนะ อยู่ทางโลกก็ ดี มาประพฤติปฏิบัติมันก็เจริญรุ่งเรือง คนเราโลเลมาตั้งแต่โลก เวลามาปฏิบัติ เวลาจะประพฤติ ปฏิบัติ ทำไมต้องปฏิบัติ กินข้าวทำไม เวลากินข้าว กินข้าวเพราะความหิวใจ กินข้าวเพราะชีวิตนี้ ใจ กินข้าวเพราะดำรงชีวิตนี้ เพราะร่างกายมันต้องการอาหารใจ

หัวใจที่มันทุกข์ มันยาก คูสข้าวของเงินทองมหาศาลมันก็ยังทุกข์ ยังยากของมันอย่างนั้น แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติของเรา มีสติ มีสมาธิ มีปัญญาขึ้นมา ธรรมโอสถ นี่หัวใจมันต้องการ ตรงนี้ ข้าวของเงินทองมันกองไว้นั้น ถ้าหัวใจคนที่ดีนะ หัวใจที่ดี เห็นใหม่ ข้าวของเงินทองก็ เป็นประโยชน์กับหัวใจดวงนั้น ถ้าหัวใจที่ไม่ดี ข้าวของเงินทองมีมากขนาดไหนมันก็ทำลาย หัวใจดวงนั้น หัวใจดวงนั้นมันประเสริฐกว่าข้าวของนั้น

นี่เวลาเกิดในประเทศอันสมควร เกิดมาเกิดจากพ่อจากแม่ พ่อแม่ที่ดี พ่อแม่ดูแลรักษา พ่อ แม่ปกป้องดูแลเรา พ่อแม่ให้การศึกษาเรา พ่อแม่ให้อาชีพเรา พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก เรา ต้องรู้จักคุณของพ่อของแม่ เพราะชีวิตนี้ได้จากพ่อแม่มา แต่เวลาพ่อแม่ก็ทุกข์ยากในหัวใจของ พ่อแม่ พ่อแม่จะมีความสุข จะมีสมบัติอุดมสมบูรณ์ขนาดไหน เวลาชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็น ที่สุด เวลาคนที่พลัดพรากจากโลกนี้ไป เวลาจะพลัดพรากไปก็ไม่ต้องการพลัดพรากไปเพราะเรา อยากรจะอยู่ดูแลลูกเราไปตลอดชาติ เป็นไปไม่ได้ มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้

ถ้าเป็นสิ่งที่ เป็นไปไม่ได้เราต้องอยู่กับความเป็นจริง ถ้าอยู่กับความเป็นจริง นี่พ่อแม่เป็น พระอรหันต์ของลูก พ่อแม่ก็มีความสุขทุกข์ยากเหมือนกัน เราทำดีต่อกันไง ทำดีต่อกัน อุบัติฐาก อุบัติฐาก เห็นใหม่ น้ำใจ นี่ลูกได้แค่ถามสารทุกข์สุขดิบเท่านั้น พ่อแม่ต้องการแค่นี้ พ่อแม่ไม่

ต้องการอะไรเลย พ่อแม่ต้องการน้ำใจจากลูก เรามีน้ำใจจะไม่ต้องทำอะไรจากเรามาก ความระลึกถึงกัน ความดูแลต่อกัน เท่านั้นแหละ

พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูกเพราะเราได้ชีวิตนี้มา เราได้ชีวิตนี้มา แล้วชีวิตนี้มันทุกข์ยากไหม ชีวิตนี้ เวลาชีวิตของเรา ชีวิตเราทุกข์ยาก ทุกข์มันเป็นเรื่องจริง ทุกข์มันเป็นเรื่องจริง ความจริงเพราะอะไร ความจริงเพราะมันไม่พอใจ มันไม่มีอะไรสมความปรารถนา ไม่มีอะไรพอใจสักอย่าง มันขัดหัวใจไปหมดเลย

ฉะนั้น เวลาธรรมะ ที่ปฏิบัติปฏิบัติทำไม ปฏิบัติเพราะตรงนี้ไง คุณิพระระณะคนจนผู้ยิ่งใหญ่ หลวงตามหาบัว มีบริวาร ๘ หาเงินหาทองเพื่อชาติ เพื่อความมั่นคงของชาติ เพื่อความมั่นคงของสังคม คนจนผู้ยิ่งใหญ่มีบริวาร ๘ เท่านั้น รักษาหัวใจของคน นี้เวลาท่านไปไหนท่านบอกไปเอาหัวใจคนๆ เอาหัวใจคน ถ้าหัวใจมันมีศีล มีธรรมขึ้นมา เห็นใหม่ นี่ไงถ้าเรามีสติ มีสมาธิ มีปัญญาขึ้นมา หัวใจนี้มันจะเริ่มมีที่พึ่ง เริ่มมีที่พึ่งนะ

ลูกก็คือลูก ลูกก็รักเราอยู่แล้ว เราเองเราก็ต้องมีสมบัติของเรา อัตตสมบัติใจ เกิดมาเกิดมาจากอะไร เกิดมาจากเวรจากกรรม กรรมดีทำให้เราเกิดเป็นมนุษย์ใจ เกิดมาแล้วเราก็สร้างคุณงามความดีของเรา สร้างคุณงามความดีคือเลี้ยงชีวิตเรานี้แหละ เลี้ยงชาติ เลี้ยงตระกูลของเรานี้แหละ ทำคุณงามความดีเราเพื่อแผ่สังคมาออกไป เราทำคุณงามความดี บุญ บุญต้องพาหัวใจนี้ไปเกิดในสิ่งที่สมความปรารถนา

ฉะนั้น เวลาชีวิตมีการพลัดพรากเป็นที่สุด เราจะพลัดพรากไปเราก็มียุทธสมบัติของเราไป ยุทธสมบัติของเราคือบุญกุศลของเรา บุญกุศลข้ามภพข้ามชาติมาเป็นทิพย์ พาให้จิตดวงนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถึงจะเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะก็ให้มันเกิดได้สมความปรารถนา อย่าให้มันเกิดทุกข์ เกิดยากจนเกินไป เวลาเกิดใจ เวลาเกิดมาแล้วเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์มนุษย์นี้สิ่งที่มีค่าที่สุดคือจิตของเรา คือความรู้สึกรู้สึกนี้ ข้าวของเงินทองมากมายขนาดไหน ถ้ามันสมความปรารถนามันมีความสุขของมัน

นี่ไม่ต้องมีมากมายเลย เราอยู่ในป่า เวลาไปอยู่ในป่าอวดๆ อายากๆ พรานป่าเขาไปเที่ยวป่า เขาไปเจอกัน เขาเอาข้าวมา ข้าวที่เขาสะพายไปกินในป่านี้ใส่บาตร เป็นเดือนไม่เคยกินข้าวเลยกินแต่ใบไม้ต้ม ไปเจอข้าวมือแรก โอ้โฮ ข้าวมันหวานเจี๊ยบเลย จนจำได้จนปานนี้ข้าวมือนั้น โอ้ข้าวเหนียวเปล่าๆ โอ้โฮ มันอร่อยสุดยอดเลย เวลามันทุกข์ มันยากมันเป็นอย่างนั้นไง ฉะนั้น

เวลาจิตใจของเรา ถ้าจิตใจที่มันดีขึ้นมา เห็นใหม่ สิ่งข้าวของเงินทองมันก็เป็นประโยชน์กับเรา เป็นประโยชน์นะ ใช้สอยมันเป็นประโยชน์ คุณเด็กดี เด็กนี้เอาเงินเอาทองไปไว้ที่มัน เสียเด็กหมดเลย เด็กต้องฝึกหัดให้มันรู้จักเก็บ รู้จักรักษาเราถึงจะให้ของมัน

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจของเราถ้ามันมีศีล มีธรรมขึ้นมามันเป็นประโยชน์หมดนะ มีศีล มีธรรม แล้วมีศีล มีธรรมเพื่ออะไร เวลาโยมก็ว่ากัน พระก็พูดอย่างนี้ทั้งนั้นแหละเพราะพระเป็นคนได้ พระเอามาจากไหน พระใช้ง่ายมากกว่าโยมหรือ พระฉันทมือเดียว พระที่ไหนมันใช้ง่ายมากกว่าโยม มันพุ่มเพื่อใช้จ่ายจนเหลือล้น พระที่ไหนมันพุ่มเพื่อขนาคนั้น แล้วเวลาที่มันใจของเราเนะเราก็เสียสละเนื่อนานบุญของเราไง เนื่อนานบุญของเราเราเสียสละที่นั่นเพื่อประโยชน์กับเรา นี่คำว่าเสียสละ เสียสละเพื่ออะไร เสียสละเพื่อฝึกหัวใจเรา คุณเวลาเขาจะฟื้นฟูพัฒนาขึ้นมา นี่ต้องลงทุนลงแรงมหาศาลเลย

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจของคน ถ้าฝึกให้มันดีขึ้นมาแต่ละคนมันฝึกง่ายๆ หรือ นักกีฬาแต่ละคนกว่าจะฝึกเป็นนักกีฬาอาชีพขึ้นมาเขาต้องดูแลขนาดไหน หัวใจของเรา เราจะฝึกให้มันเข้มแข็ง ฝึกให้มันไม่เชื่อใครง่ายๆ ใครมาพูดอะไรก็เชื่อไปหมดเลย โลกธรรม ๘ ธรรมะเก่าแก่ มันมีของมันอยู่อย่างนั้น ของมันมีอยู่อย่างนั้น แต่เราหลงไหลเขาไปเอง คุณเราไปเชื่อเขาเอง แต่ถ้าเรามีสติ มีปัญญาของเราเนะ นี่หน้าที่การงานก็เป็นหน้าที่การงานนะ แต่เรามีสติปัญญาของเรา เราจะไม่เชื่อใครง่ายๆ

มันไม่มีเหตุมีผลหรอก มันเป็นไปไม่ได้ ไอ้แชร์ลูกโซ่ ไอ้ผลตอบแทนเยอะๆ มันเป็นไปไม่ได้ มันไม่มีใครเอาเงินมาแจกหรอก แต่ทำไมคนมันเชื่อตลอดเลย เพราะอะไร เพราะความทุกข์ ความจนมันบีบคั้น เวลาคนมันความทุกข์ ความจนบีบคั้นมันก็อยากจะผ่อนคลาย ใครเสนออะไรที่เป็นโอกาสที่ดีตะปบเลย แล้วตะปบมันจะว่ามันจะได้ ไม่ได้ ทุกข์ทั้งนั้นแหละ แต่ถ้ามีสติปัญญา สิ่งของมันเป็นไปไม่ได้เราต้องมีสติ มันเป็นไปไม่ได้ ถ้าเป็นไปไม่ได้อย่าตื่นใจ

ถ้าอย่าตื่น นี่ฝึกฝน ถ้าจิตใจมีศีล มีธรรมขึ้นมามันไม่ไปเป็นเหยื่อเขา แล้วทำไมต้องประพฤติปฏิบัติ เพราะประพฤติปฏิบัติแล้วจิตใจจะเข้มแข็งมากขึ้นไปกว่านั้น เพราะอะไร สิ่งที่มีค่า เรานี้เห็นแต่คุณค่าของทางโลกไม่เคยเห็นคุณค่าทางธรรม ใครทำความสงบของใจ ถ้าใจมันสงบเข้ามาแล้ว จิตมันสงบเข้ามา ไอ้โฮ มันมีคุณค่ามาก คุณค่าที่เงินซื้อไม่ได้

ใครจะมีเงินมากขนาดไหนก็แล้วแต่ชื่อเสียง ชื่อสมาธิ ชื่อปัญญาไม่ได้ สมาธิเกิดจากหัวใจของเรามันชื่อหาไม่ได้ มันเกิดขึ้นมาจากพุทธะ เกิดขึ้นมาจากปัญญาอบรมสมาธิ เกิดขึ้นมาจากสติปัญญาของเราที่ฝึกฝนขึ้นมา ที่ชวนขวยหาขึ้นมา น้ำอมตะธรรม น้ำที่ดักไม่หมด คือความรู้สึกของเรามันดักไม่หมดไม่สิ้น แล้วถ้าหัวใจมันสงบเข้ามา มันมีความสุขของมัน สุขแบบนี้ แล้วพอมันเย็นขึ้นขึ้นมา พอยืนเย็นขึ้นมาก็เปรียบเทียบกับ อ้อ เราตื่นโลก เราชวนขวยสมบัติ สาธารณะ สมบัติที่ผลัดกันชม สมบัติจริงๆ ในใจมันไม่มีใครค้นคว้า ไม่มีใครหาเลย

หลวงตาท่านถึงบอกว่าจิตใจของเราเรียกร้องความช่วยเหลือ แล้วไม่มีใครช่วยเหลือมันเลย นี่เวลาเราแสวงหาเราก็แสวงหาโลกธรรม ๘ อยากประสบความสำเร็จทางโลก อยากให้คนนับหน้าถือตา คนจะนับหน้าถือตา นับหน้าถือตาหรือไม่ นับหน้าถือตาใจเราก็เท่าเท่านั้นล่ะ แต่ถ้าเราทำหัวใจของเราให้ประเสริฐขึ้นมา เห็นไหม นี่มันมีอรรถสมมติ สมบัติ นี่ทำไมถึงต้องปฏิบัติ ทำไมถึงต้องปฏิบัติ โยมทำบุญก็โยมได้บุญนะ แต่ถ้าโยมฝึกหัดสมาธิโยมจะได้บ้านได้เรือนนะ

นี่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ใครทำความสงบของใจได้เหมือนมีบ้านมีเรือนหลังหนึ่ง แล้วโยมคิดดูสิว่าโยมเป็นคนไร่บ้าน คนไร่บ้านไปนอนอยู่ตามถนนหนทาง ไม่มีที่พักพิง กับคนที่มีย่านพักอาศัย เวลาจิตมันสงบขึ้นมามันเหมือนมีบ้านมีเรือนที่อยู่อาศัย ที่อยู่ที่พักอาศัย ที่อยู่ของใจนะ ที่อยู่ความจริงของใจนะ นี่ถ้าทำขึ้นมาจริงมันก็ได้จริงใจ มันได้จริงๆ

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติจริง ท่านเป็นความจริง ท่านมีอรรถสมมติในใจจริง มันจะเป็นความจริง ความจริงเหมือนหลวงปู่แหวน ที่หลวงตาพูดว่าเวลาท่านเอาแบงก์ ๕๐๐ มา มวนบุหรี่ยสูบ ไอ้ไอ หลวงปู่ทำไมทำอย่างนั้นล่ะ อ้าว ก็ทำปกติ อ้าว นี่มันแบงก์นะ อ้อ แบงก์หรือมันก็ไอ้แค่กระดาษ ไอ้หลังลาย เขาไม่ยึดไม่ติด นี่แล้วหลวงตาท่านบอกว่าท่านทำคนเดียว ทำอย่างนี้เพื่อเตือนสติคนที่อยู่ตรงหน้า

เวลาการจะเตือนกัน การจะสอนกัน หัวใจที่มันอบรมได้ยาก มันอบรมด้วยปัจจุบันใจ ถ้าปัจจุบันมันสะท้อนหัวใจของใคร คนๆ นั้นจะฟังใจ เวลาเทคนิคการจะแก้ใจแต่ละดวงใจๆ มันต้องเฉพาะๆ ใจ ปัจจุบันเดี๋ยวนั้น แต่ที่เราไปศึกษารู้หมดแล้ว ใครจะทำอะไรเรารู้หมดแล้ว ที่วิซ่าแล้วซ่าแล้ว ละครบ้านทรายทองสร้างมา ๒๐ หน ๓๐ หนแล้ว อ่านออกหมดแหละ รู้เลย แต่

ใครแสดง 'ไอนี้ก็เหมือนกัน เราศึกษาธรรมะมารู้หมดแหละ แต่ครูบาอาจารย์ท่านจะเอาเต็มทีเลย เอาพอดีๆ

ฉะนั้น เวลาท่านทำท่านทำเดือนคนๆ นั้น แล้วหลวงตาท่านบอกท่านทำหนเดียว ไม่ใช่ทำพร้าเพื่อ ไม่ทำพร้าเพื่อหรืออก ทำพร้าเพื่อจะไม่มีค่า แต่ท่านทำของท่านหนเดียว เห็นไหม เดือนคนๆ นั้นเพื่อประโยชน์กับคนๆ นั้น ฉะนั้น เวลาเราทุกข์ เรายากนะ บอกว่าเราทำบุญเรา ต้องคับมัน หาเงินหาทองมาเพื่อเสียดชะของเรา เรานั่งสมาธินะ ลมหายใจเข้าและลมหายใจออก การปฏิบัติบูชานี้ประเสริฐที่สุด การปฏิบัติบูชา บูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อยู่ที่ไหน หายใจเข้าให้นึกพุท หายใจออกให้นึกโธ

หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ใครเป็นคนนึก จิตเป็นคนนึก เพราะเรามีสติปัญญา เราบังคับให้จิตเราทำ มันเลยกลายเป็นอานาปานสติ กรรมฐาน ๔๐ ห้อง การทำความสงบของใจ ๔๐ วิธีการ พุทธานุสติ อานาปานสติ เห็นไหม เรากำหนดลมหายใจเข้าและลมหายใจออก ทั้งๆ ที่ลมหายใจนี้มันลมหายใจเพื่อชีวิตของเรา คนเรายังมีลมหายใจเข้า ลมหายใจออกมันเป็นสิ่งที่มีชีวิต มันมีชีวิตนี้ก็เป็นเรื่องโลกใจ แต่ถ้ามีสติอีกชนิดหนึ่ง กำหนดลมหายใจเข้า ลมหายใจออกมันเป็นอานาปานสติ

ทั้งๆ ที่เราทำอยู่โดยประจำทุกวัน โดยพื้นฐานมันก็ต้องหายใจอยู่แล้ว แต่พอหายใจเราไป คิดเรื่องอื่นไป แต่ถ้าเราตั้งสติ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ จิตของเรามันเกาะลมแล้ว จิตของเรจะมีอิสระ จิตของเรจะไม่ให้ใครหลอกใช้ จิตของเราไม่ให้กิเลสมันข่มขี่ นี่จิตนี้มันต้องการคนดูแล ต้องการรักษา แล้วรักษาไปๆ ถ้าจิตมันสงบขึ้นมาได้ ที่นี้ก่อนที่สงบขึ้นมาได้ เราทำงาน เห็นไหม เราทำงานล้มลุกคลุกคลาน ทำงานแล้วมันไม่ประสบความสำเร็จ เราทำงานทางโลกมันยังทุกข์ยากขนาดนี้ แล้วสมบัติที่ได้มา สมบัติได้มาก็เป็นปัจจัยเครื่องอาศัย

เวลามีสติกำหนดอานาปานสติ กำหนดพุทโธ นี่ถ้าจิตมันสงบขึ้นมามันเป็นผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคตนะ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เห็นไหม เวลาคนเขาไปอินเดียวกันเขาไปกราบสังเวชนียสถานทั้ง ๔ แต่เราจะหาพุทโธ เราจะหาพุทนะ เราจะหาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตัวเป็นๆ เราจะหาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลางหัวใจ พุทธะที่กลางหัวใจนี้ เราจะไปกราบ ไปเคารพบูชาพุทนะในหัวใจนี้ ถ้าจิตมันสงบเข้ามามันจะมหัศจรรย์อย่างนั้นแหละ หัวใจของเรานี้แหละ ถ้าปฏิบัติเข้าไปแล้วมันมหัศจรรย์ มหัศจรรย์จนเรื่องโลกเข้าใจโลก

โลกเราแสวงหา เรารักษา เราดูแลของเรา แต่เราเกิดมาเป็นมนุษย์มีกายกับใจ ป้างัยเครื่องอาศัยเพื่อดำรงชีวิตนี้ไว้ให้ร่างกายอยู่สุขสบาย ธรรมะ เห็นไหม ธรรมโอสถเพื่อให้บรรเทาความทุกข์ในหัวใจ บรรเทาความตึงเครียด บรรเทาความกดดัน บรรเทาความไม่รู้ บรรเทาความกลัว บรรเทาความไม่รู้ว่าจะไปไหน มันบรรเทาได้หมดนะ ธรรมะมันเปิดเผยกลางหัวใจ มันถึงเป็นป้างัดตั้ง มันถึงเป็นสันติภูมิโลก

ฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้ ฟังธรรมๆ เพื่อให้หัวใจเราเข้มแข็งขึ้นมา ฟังธรรมขึ้นมาให้เรามีศักยภาพ เป็นมนุษย์เหมือนกัน เป็นคนเหมือนกัน แต่คนที่มีคุณธรรมในใจ คนที่มีหลักหัวใจของเรา เป็นผู้นำ ผู้นำเพื่อไม่ให้สังคมนั้นอ่อนแอ ไม่ให้สังคมนั้นมีคนเอารัดเอาเปรียบ เพื่อสังคมนั้นนะ แต่จริงๆ แล้วทำเพื่อเรา เพื่อหัวใจดวงนี้ เพื่อประโยชน์กับใจดวงนี้ ต้องมีสติ มีปัญญา เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพุทธศาสนา เกิดมาในประเทศอันสมควร เกิดจากพ่อจากแม่ ที่สมควร เกิดจากธรรมะ ผู้ใดปฏิบัติธรรม สมควรแก่ธรรม เกิดจากสังฆธรรมในการประพฤติปฏิบัติของเราเอวัง